

Advies Uitvoeringspanel

Onderwerp: Adviesaanvraag wetsvoorstel wijziging Participatiewet uitvoeren Breed offensief

Behandeld in het Uitvoeringspanel (UP) van 27 mei 2019

Toelichting SZW

In het regeerakkoord werd loondispensatie opgenomen in de Participatiewet. Gelet op nader onderzoek dat dit te gecompliceerd is heeft de staatssecretaris hiervan september 2018 afgezien. Er resteerde wel een probleem. Circa de helft van de mensen met een beperking staat aan de kant; slechts 10% van de werkgevers heeft mensen in dienst met een verminderde arbeidsgeschiktheid. De staatssecretaris startte een traject breed offensief, wat onder meer uitmondt in dit wetsvoorstel, tot verbetering en vereenvoudiging van loonkostensubsidie en enkele andere wijzigingen.

Het wetsvoorstel kent vier pijlers:

- vereenvoudiging voor werkzoekenden en werkgevers;
- werk moet lonend zijn;
- werkzoekenden en werkgevers moeten elkaar makkelijker vinden;
- duurzaam werk.

Daarnaast lopen een aantal onderdelen mee in het proces en deels raken onderdelen elkaar.

Bespreking op het proces:

- Donderdag 23 mei 2019 is een brief aan de Tweede Kamer gezonden over het Breed offensief. Die is geagendeerd voor een algemeen overleg op 12 september.
- In de tussentijd wordt in werkgroepen verder gewerkt aan verschillende maatregelen uit het Breed Offensief.
- VNG en Divosa zijn bereid het initiatief te nemen bij de ontwikkeling van een modelverordening met betrekking tot ondersteuning, waarvoor in het wetsvoorstel de basis wordt gelegd (jobcoach, andere werkvoorzieningen, proefplaatsing).
- De loonwaardebepaling ligt nu bij zes aanbieders. De bedoeling is dat er meerdere aanbieders blijven. Een werkgroep werkt aan uniformering van de loonwaardebepaling en kwaliteitseisen voor de professional. Eind 2019 adviseert de werkgroep en dan worden nieuwe voorwaarden in lagere regelgeving opgenomen, waarvoor in het wetsvoorstel de basis wordt verstevigd.
- Het preferente werkproces loonkostensubsidie wordt na de zomer uitgetest in een pilot bij een aantal gemeenten. Een aantal zaken, zoals de beslistermijn wordt in dit wetsvoorstel geregeld.
- De Werkkamer is om advies gevraagd inzake de mogelijkheden tot uniformering van het instrument forfaitaire loonkostensubsidie. De Werkkamer heeft een aantal knelpunten benoemd. Deze knelpunten worden in een werkgroep van SZW met leden van de Werkkamer en UWV uitgewerkt.
- Er vindt een bestuurlijk vervolgoverleg plaats over de stand van zaken van de maatregelen Breed Offensief (nb: de datum is inmiddels bepaald op 9 oktober). Het wetsvoorstel zal naar verwachting eind november naar de Tweede Kamer gaan.

Bespreking op inhoud:

- Het Uitvoeringspanel kan de uitvoerbaarheid van het conceptwetsvoorstel nog niet goed vaststellen. De beoordeling is mede afhankelijk van de lagere regels, de uitkomsten van de

pilot stroomlijning werkproces loonkostensubsidie, en de te ontwikkelen modelverordeningen.

- De tijdsplanning is voor gemeenten te krap om de wet miv 1-7-2020 uit te voeren. Pas na behandeling door de Eerste Kamer kunnen gemeenten de wijzigingen en (model)verordeningen voorleggen aan de gemeenteraad. Vervolgens vergt het besluitvormingsproces minimaal 3 maanden. Het tussentijds aan de gemeenteraad voorleggen van deel(model)verordeningen is ongewenst. Gemeenten willen ook geen bedragen (zoals voor de persoonlijke ondersteuning) opnemen in verordeningen, om te voorkomen dat iedere wijziging aan de Raad moet worden voorgelegd.
- Gemeenten zijn negatief over het idee dat VNG/Divosa een modelverordening maken over harmonisatie van jobcoach/werkvoorzieningen/proefplaatsing. In 355 gemeenten moet men dan toch naar de gemeenteraad. Ook is de vraag hoe UWV hierop aansluit. Gemeenten hebben voorkeur voor regelgeving vanuit het Rijk, met behoud van maatwerk en ruimte voor de uitvoering. SZW vraagt aan de gemeenten in het Uitvoeringspanel wat zij het liefste zouden zien. Zij geven aan te denken aan een regeling vergelijkbaar met het Bbz, een Besluit arbeidsbevordering arbeidsgehandicapten. Gemeenten vinden verder de term "continue" in het voorgestelde onderdeel g van art 8a, tweede lid, verwarrend/onwenselijk.
- Gemeenten zijn akkoord en zelfs blij met het onderdeel no-riskpolis, doch de praktische uitvoerbaarheid is een discussiepunt. De no-riskpolis is geregeld via UWV. Bij ziekte stopt nu de loonkostensubsidie. Met dit wetsvoorstel wordt een oplossing voorgesteld voor de administratieve knelpunten die hierbij zijn gesignaleerd. Het voorstel houdt in:
 - Bij ziekte loopt de loonkostensubsidie door.
 - UWV houdt direct rekening met het bedrag aan loonkostensubsidie bij de berekening van de no-riskpolis. Daartoe moet UWV kunnen beschikken over de gegevens loonkostensubsidie van de gemeente, waarvoor een database nodig is. VNG Realisatie meent dat één database vanuit gemeenten niet haalbaar is. VNG Realisatie denkt dat er alternatieven zijn. Als er geen oplossing komt met een database loonkostensubsidie is een werkwijze binnen het bestaande systeem suboptimaal.
- Vrijlating arbeidsinkomen: werk in deeltijd betekent vaak dat men niet uit de bijstand raakt. Met dit wetsvoorstel wordt voor mensen die met loonkostensubsidie in deeltijd werken een nieuwe vrijlating gecreëerd ex art. 31 Participatiewet. Bij de vrijlating van arbeidsinkomen is de papieren werkelijkheid volgens het Uitvoeringspanel anders dan de praktijk. De beide doelgroepen (loonkostensubsidie en mensen met medische urenbeperking) zijn volgens het Uitvoeringspanel in de praktijk moeilijk van elkaar te onderscheiden.

Communicatief kun je in de praktijk moeilijk uitleggen waarom de één een permanente vrijlating krijgt en de ander per (half) jaar. Gemeenten vinden het lastig dat er weer een nieuwe vrijlating bijkomt. Alternatief kan zijn om anders om te gaan met de bestaande algemene vrijlating.
- De vaststelling van de doelgroepen voor uitzondering van de vier weken zoektermijn is volgens het Uitvoeringspanel niet binnen die vier weken te realiseren, zodat het voorstel geen meerwaarde heeft. In principe juichen ze de uitzondering wel toe. Gemeenten pleiten voor meer eenvoud van regelgeving en minder afwijkingen ten aanzien van andere doelgroepen (er zijn meer kwetsbare jongeren). Bij vrijlating bepleiten zij een alternatieve toepassing van de huidige vrijlating van arbeidsinkomsten. Gemeenten willen discretionaire bevoegdheid om al dan niet een vier weken zoekperiode vast te stellen.
- Gemeenten willen de mogelijkheid dat loonkostensubsidie nog kan worden ingezet na indiensttreding. Het wetsvoorstel verruimt deze mogelijkheid en gemeenten zijn het daarmee eens. Op de vraag of de loonkostensubsidie dan met terugwerkende kracht kan worden ingezet antwoordt SZW dat dat niet de bedoeling is, omdat de loonwaardebepaling dan nog niet heeft plaatsgevonden.
- Gemeenten vragen om heldere regels bij wie werknemers/ werkgevers aanvragen voor voorzieningen of loonkostensubsidie moeten indienen en welke gemeente daar verantwoordelijk voor is. Werkgever en werknemer kunnen in verschillende gemeenten

wonen/ gevestigd zijn. Nu kunnen werkgever en werknemer aanvragen. Is het niet logisch te bepalen wie kan aanvragen? Het is niet logisch om de werkgever bij ondersteuning via een werkvoorziening de aanvraag te laten doen en de beschikking te geven. Gemeenten vragen wie juridisch de aanvrager is en van wat? SZW geeft aan dat de gemeente de rol heeft van toeleiding bij deze kwetsbare doelgroep, dit in overleg met werkgever en betrokkene. SZW verwacht dat een aanvraag daarom vaak niet nodig zal zijn. SZW vindt het wel goed om hiernaar te kijken. Dit geldt ook voor aanvraag loonkostensubsidie.

- Gemeenten bepleiten om meer beperkende regels die sinds 2012 voor 27-minners gelden te schrappen.
- Bij onderdeel D.4: Er ontstaat een probleem met art. 40 als de persoon woont in een andere gemeente. Werkgever is belanghebbende. Het advies is om de formulering om te draaien.
- Bij onderdeel E 2.2: Hoe zit het met doelgroepenregister? SZW: Bij loonwaardebepaling is inschrijving in doelgroepenregister via praktijkroute mogelijk. No-riskpolis wordt dan van kracht.
- Bij onderdeel E, voorgestelde nieuwe twaalfde lid van art 10d: Gemeenten geven aan dat een beslissing over loonkostensubsidie binnen 40 werkdagen niet lukt als proefplaatsing wordt ingezet na aanvraag of melding voornemen. Zij stellen voor dat in de melding (dat de aanvraag in behandeling is genomen of van het voornemen) komt te staan wanneer de beschikking wordt genomen. Ook willen de gemeenten liever dat de term "weken" wordt gehanteerd in plaats van werkdagen. SZW kijkt hiernaar.
- Gemeenten geven aan dat het huidige stelsel met de Participatiewet en de samenhang met de Wet banenafpraak met de voordelen die daaruit voortvloeien gecompliceerd is. De gemeentelijke doelgroep betreft de mensen die geen minimum loon kunnen verdienen. Let op dat je het niet gecompliceerder maakt vanuit uitvoerbaarheid en praktijk.
- Als nadeelgemeente werkt loonkostensubsidie niet in je voordeel. SZW verwijst naar de brief van 23 mei aan de Kamer (passage verkenning financiering loonkostensubsidie). Na de zomer komt SZW hierop terug.
- Jobcoaching is een verzamelterm. Vraag van het UP is: welke vorm van persoonlijke ondersteuning is mogelijk? Uitgangspunt voor SZW is dat de behoefte aan ondersteuning voorop staat; deze kan divers zijn. SZW is er voor dat alle vormen van persoonlijke ondersteuning tot het aanbod van gemeenten behoren. SZW wil daarnaast meer harmoniseren en transparantie, ook naar werkgevers.
- Uitvoeringspanel vraagt: Wat is de reikwijdte van de diverse termen over voorzieningen, zoals vervoer? SZW checkt of het in deze vorm voorkomt en of dat de goede termen zijn.
- Gegevensuitwisseling is nu al een probleem; niet vanuit één wet opleggen. SZW neemt het op met VWS.

Advies Uitvoeringspanel

Aanwezig waren:

ISD Brabantse Wal (Bergen op Zoom), de gemeenten Den Haag, Ede, Groningen, Hengelo, Rotterdam, Smallingerland, Weert en VNG Realisatie.

Schriftelijke reacties zijn ontvangen van:

- de gemeente Rotterdam, mede namens de gemeente Amsterdam;
- ISD Brabantse Wal, mede namens de arbeidsmarkt Breda.

Op deze schriftelijke reacties heeft het ministerie van SZW schriftelijk gereageerd. De reactie is op 24 juni 2019 per email aan de leden van het uitvoeringspanel gezonden. Dit met het verzoek eventuele opmerkingen uiterlijk 28 juni 2019 schriftelijk te geven. Hierop zijn nog reacties ontvangen van gemeente Rotterdam, mede namens Amsterdam. Deze worden door SZW meegenomen bij de integrale verwerking van alle ontvangen commentaren op het conceptwetsvoorstel.

Adviespunten van het Uitvoeringspanel zijn:

Het Uitvoeringspanel kan de uitvoerbaarheid van het conceptwetsvoorstel nog niet goed vaststellen omdat de beoordeling mede afhankelijk is van de lagere regels, de uitkomsten van de pilot stroomlijning werkproces loonkostensubsidie, en de te ontwikkelen modelverordeningen.

Het UP geeft SZW een aantal suggesties mee voor verwerking in het wetsvoorstel.

De tijdsplanning is verder voor gemeenten te krap om de wet miv 1-7-2020 uit te voeren.